

Bartłomiej K. Krzych

Institut Filozofii, Uniwersytet Rzeszowski

Wydział Teologiczny sekcja w Tarnowie, UPJPII

Augustyn Jakubisiak we wspomnieniach – wątki filozoficzne

Ksiądz Augustyn Jakubisiak (1884–1945) przez wiele lat działał i pracował we Francji, zwłaszcza w Paryżu, gdzie związał się z Towarzystwem Historyczno-Literackim i Biblioteką Polską (ponadto m.in. wykładowca filozofii na Polskim Uniwersytecie Zagranicą, późniejszym Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie). Był nie tylko wybitnym uczonym, ale również osobą charyzmatyczną – potrafiącą budować wokół siebie intelektualne gremium.

We wspomnieniach i pracach jego przyjaciół, uczniów oraz (dalszych) znajomych można odnaleźć wiele interesujących wątków, które nawiązują do poglądów i teorii filozoficznych Jakubisiaka, szczególnie pojęcia jednostki (indywiduum) i ontologicznego konkretyzmu. Niektórzy z nich twórczo rozwijali jego idee.

Wśród osób, które pozostawiły wspomnienia o polskim duchownym i intelektualnie skorzystali ze spotkania z nim, znajdują się m.in. Irena Gałęzowska (kwestia socjologizmu a jednostka), Bolesław Miciński (interpretacja Kanta i rola indywiduum), Jan Łukasiewicz (spór o logistykę i jej relacje z filozofią) czy José-Marie Bouchet (sprawa „nowej apologetyki” chrześcijaństwa). Okazuje się, że kontakty z Jakubisiakiem niejednokrotnie pozwoliły im doprecyzować swoje własne idee, niekiedy też znacząco wpłynęły na dalszą pracę i postrzeganie świata. Pozwalają one głębiej zrozumieć wpływ i znaczenie jego myśli dla rozwoju filozofii, zwłaszcza polskiej.

Dokumenty zawierające wspomnienia o Jakubisiaku znajdują się także w Archiwum Biblioteki Polskiej w Paryżu. Również ich zawartość – zwłaszcza pod kątem użyteczności filozoficznej w badaniach nad spuścizną uczonego – okazuje się istotna.

VIII Ogólnopolska Konferencja Filozoficzna „Episteme”, WFiS UMCS,
Lublin, 8-9 grudnia 2018.